

MEN-İ MUHAKEME VEYA LÜZUM-U MUHAKEME KARARI VERME ŞARTLARI, BU KARARLARI VERMEYE YETKİLİ KURULLAR İLE İTİRAZ MAKAMLARI

Adli ceza soruşturmasının son aşaması, kovuşturma açılıp açılmamasına karar verme aşamasıdır. Önemli ve detaylı bir konu olduğundan ayrıca rehber oluşturma ihtiyacı hissedildiğinden bu çalışmayı yapmış bulunmaktayız.

1.MEN-İ MUHAKEME VE LÜZUM-U MUHAKEME KARARI VERME ŞARTLARI

❖ Kovuşturmaya Yer Olmadığına

- Şüphelinin ölümü
- Genel af
- Zamanaşımı
- Takibi şikayete bağlı suçlarda şikayetçinin süresinde şikayette bulunmaması veya şikayetten vazgeçmesi

❖ Karar Verilmesine Yer Olmadığına

- Soruşturma konusu eylemin suç teşkil etmemesi
- Soruşturma konusu eylemin sadece disiplin suçu teşkil etmesi
- Suçun görevle ilgili olmaması
- Suçun görev dışında işlenmiş olması
- Sadece bir zararın tazmininden ibaret hukuki veya idari dava kapsamında olması
- Daha önce aynı konuda kesinleşmiş bir kararın bulunması
- Şüphelinin isnat edilen suçla illiyet bağının bulunmaması

❖ Men-i Muhakemesine

- Delil yetersizliği
- Cezayı ortadan kaldıran sebeplerin varlığı vb.

❖ Dosyanın Geri Çevrilmesine

- Soruşturma emrinin usule uygun olmaması
- Soruşturmaya başka şüphelilerin de dahil edilmesi gerekmesi
- Sanık veya tanık ifadelerinin alınmaması veya usule uygun şekilde alınmaması
- Soruşturmanın eksik yapılması
- Bilirkişi incelemesi gerektiren bir suçta bilirkişi raporu alınmaması
- Soruşturmanın kanuni prosedüre uygun yapılmaması
- İmzaların eksik olması
- Varsa karşı oy yazısının bulunmaması
- Bildirimlerin yasanın öngördüğü biçimde ve sürede yapılmaması
- Dosyanın başka bir kurula gönderilmesi gerekirken yetkisiz kurula gönderilmesi

NOT : Yukarıda sayılan üç karar, hukuki sonuçları bakımından birbirinden farklıdır ve danıştay kararları doğrultusunda açıkça ayrı tutulmuşlardır. Fakat hangisi verilirse verilsin yargılamaya gidilmeyeceği anlamına geldiğinden **dosyanın geri çevrilmesi kararı hariç** “kovuşturmaya yer olmadığına” ve “karar verilmesine yer olmadığına” kararları; men-i muhakeme kararı sayılır ve buna göre işlem yapılır.

❖ Lüzum-u Muhakemesine

- Dosyada usule ve yasaya aykırı bir işlem yapılmayıp soruşturmanın eksiksiz şekilde tamamlandığı, şüpheli/şüphelilerin suçu işlediği kanaatine varıldığı takdirde verilir. İddianame yerine geçmektedir.

- Yetkili kurulca lüzum-u muhakeme kararı verilmiş ve bu karara itiraz edilmemişse yükseköğretim kurumu, dosayı bu kararla birlikte suçun işlendiği yer Mahkemesinde dava açılmak üzere o mahkemenin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir. Cumhuriyet Başsavcılığı da davayı açar. Mahkeme iddianamede eksik görmesi sebebiyle dosyayı yetkili kurula iade ederse yetkili kurul eksikleri tamamlayarak dosyayı yeniden Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir.

2.MEN-İ MUHAKEME VE LÜZUM-U MUHAKEME KARARI VERMEYE YETKİLİ KURULLAR

A.YETKİLİ KURULLAR

- ❖ Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri hakkında; **Danıştay'ın 2. Dairesi,**
- ❖ Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumu rektörleri, rektör yardımcıları ile üst kuruluş genel sekreterleri hakkında; **Yükseköğretim Kurulu üyelerinden teşkil edilecek üç kişilik kurul,**
- ❖ Üniversite fakülte , enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyeleri, fakülte dekanları ve dekan yardımcıları, enstitü ve yüksekokul müdürleri ve yardımcısı ile üniversite genel sekreterleri hakkında; **rektörün başkanlığında rektörce görevlendirilen rektör yardımcılardan oluşacak üç kişilik kurul,**
- ❖ Öğretim elemanları, fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterleri hakkında; **üniversite yönetim kurulu üyeleri arasından oluşacak üç kişilik kurul,**
- ❖ 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlar hakkında; **mahal itibariyle yetkili il idare kurulu** karar verir.

B. KURULLAR HAKKINDA GENEL ESASLAR

- ❖ Son soruşturma olarak da bilinen kovuşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar üye tamsayısı ile toplanır.
- ❖ Kurullara ilk soruşturmayı yapmış olan üyeler ile haklarında karar verilecek üyeler katılamazlar.
- ❖ Her üye oyunu kabul veya ret yoluyla vermekle görevlidir. Çekimser oy kullanılamaz.
- ❖ Bütün kurullarda kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla alınır. Üçüncü turda salt çoğunluğun sağlanamadığı hallerde dördüncü turda oy çokluğu uygulanır.

3.MEN-İ MUHAKEME VE LÜZUM-U MUHAKEME KARARLARINA İTİRAZ MAKAMLARI

- ❖ Men-i Muhakeme veya Lüzum-u Muhakeme kararlarına itiraz süresi, kararın tebliğinden itibaren 10 gündür.
- ❖ Yükseköğretim Kurulu ve Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri hakkında Danıştay 2nci Dairesinde verilen lüzum-u muhakeme kararına itiraz ile men-i muhakeme kararlarının kendiliğinden incelenmesi; **Danıştay İdari İşler Kuruluna** aittir.
- ❖ Diğer kurullarca verilen lüzum-u muhakeme kararına ilgililerce yapılacak itiraz ile men-i muhakeme kararları kendiliğinden **Danıştay 1inci Dairesince** incelenerek karara bağlanır.